

viešasis
ADMINISTRAVIMAS
P u b l i c A d m i n i s t r a t i o n

Teorinis ir praktinis žurnalas VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS
The theoretical and practical journal PUBLIC ADMINISTRATION

Redakcijos kolegija /Editorial Board:

**Vyriausieji (moksliniai) redaktoriai /
Editors in chief (scientific editors):**

prof. dr. E. CHLIVICKAS / *Prof Dr*
prof. habil. dr. B. MELNIKAS / *Prof Dr Habil*

Nariai / Members

A. ASTRAUSKAS, dr., LR Seimas, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto biuro patarėjas / *Dr, Adviser of the Secretariat of Committee on State Administration and Local Authorities, the Seimas of the Republic of Lithuania, Lithuania*

A. BARABASHEV, *Prof Dr, Dean High School of Economics, State University, Moscow, Russia*

D. BIEHL, *Prof Em Dr, Managing Editor, Journal for Public Finance, Germany*

P. BOORSMA, *Prof Dr, Public Finance Faculty for Public Administration and Public Policy, University of Twente, the Netherlands*

M. BRINTHALL, *Executive Director of American Political Science Association, USA*

E. CHLIVICKAS, prof. dr., Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacijos prezidentas, Finansų ministerijos mokymo centro direktorius / *Prof Dr, Vilnius Gediminas Technical University, President of Lithuanian Public Administration Training Association, Director of Training Centre of the Ministry of Finance, Lithuania*

J. CZAPUTOWICZ, *Dr, Director of National School of Public Administration, Poland*

M. DUGGETT, *Professor, National School of Government and University of Portsmouth, United Kingdom*

L. GAJDOSOVA, *Executive Director of Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe (NISPAcee), Slovakia*

R. GINEVIČIUS, prof. habil. dr., Vilniaus Gedimino technikos universiteto rektorius / *Prof Dr Habil, Rector of Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania*

L. YIU, *Dr, President of Centre for Socio-Economic Development, Switzerland*

E. JANČIAUSKAS, prof. habil. dr., Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija / *Prof Dr Habil, The General Jonas Zemaitis Military Academy of Lithuania*

B. LEIDHAMMAR, *Prof, Division for Business and Economics, Karlstad University, Sweden*

R. MALKEVIČIUS, dr., Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacijos konsultantas / *Dr, Consultant of Lithuanian Public Administration Training Association, Lithuania*

A. MARČINSKAS, prof. habil. dr., Vilniaus universiteto katedros vedėjas / *Prof Dr Habil, Head of Department, Vilnius University, Lithuania*

B. MELNIKAS, prof. habil. dr., Vilniaus Gedimino technikos universiteto katedros vedėjas / *Prof Dr Habil, Head of Department, Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania*

S. PUŠKORIUS, prof. habil. dr., Mykolo Romerio universiteto katedros vedėjas / *Prof Dr Habil, Head of Department, Mykolas Romeris University, Lithuania*

A. ROSENBAUM, *Prof Dr, President of IASIA (International Association of Schools and Institutes of Administration), Brussels, Belgium, Director of Institute for Public Management and Community Service, Florida International University, USA*

R. SANER, *Professor, Basel University, Director of Diplomacy Dialogue, CSEND, Geneva, Switzerland*

A. SEILIUS, prof. habil. dr., Klaipėdos universitetas / *Prof Dr Habil, Klaipeda University, Lithuania*

A. TEMMES, *Finish Institute of Public Management, Finland*

K. TOLO, *Dr, Executive Director, National Association of Schools of Public Affairs and Administration (NASPAA), USA*

A. VELIČKA, Lietuvos viešojo administravimo instituto direktorius / *Director of Lithuanian Institute of Public Administration, Lithuania*

B. WOOLDBRIDGE, *Prof Dr, Department of Political Science and Public Administration, Virginia Commonwealth University, USA*

Redakcija /Editorial Staff:

Atsakingoji sekretorė / *Executive Secretary:*

I. Ališauskaitė

Kalbos redaktorė / *Language Editor:*

R. Malikėnienė

Dizainerė / *Designer:*

M. Petrovič

Redakcijos adresas /Address

Birutės g. 56 / *Birutes St. 56*

LT-08110 Vilnius, Lietuva / *Lithuania*

tel./phone: +370 5 272 4384

faks./fax: +370 5 272 1637

el.paštas/E-mail: fmmc@fmmc.lt

Žurnalas „Viešasis administravimas“ įtrauktas į mokslines tarptautines duomenų bazes EBSCO, Business Source Complete, LOGIN, GESIS. The journal 'Public Administration' has been included into the international scientific databases 'EBSCO', Business Source Complete, 'LOGIN' and databases of CSA Social Science Collection of GESIS Service Agency Eastern Europe.

TURINYS / CONTENTS

VYRIAUSIŲJŲ REDAKTORIŲ ŽODIS

FOREWORD OF EDITORS IN CHIEF .

GLOBALIZACIJA IR EUROPOS SAJUNGOS RAIDA: NAUJI IŠŠŪKIAI

GLOBALIZATION AND THE DEVELOPMENT OF THE EUROPEAN UNION: NEW CHALLENGES

B. Melnikas. Sustainable Development and Creation of the Knowledge Based Society: the New Challenges and Strategic Decisions

Darni plėtra ir žiniomis grindžiamos visuomenės kūrimas: nauji iššūkiai ir strateginiai sprendimai

J. Seiranov. Economy of China: New Challenges for the European Union

Kinijos ekonomika: nauji iššūkiai Europos Sąjungai

E. Chlivickas, N. Petrauskaitė. Aukštųjų technologijų sektoriaus plėtra: žmogiškųjų išteklių potencialas

Development of High Technologies Sector: Potential of Human Resources

M. Plakys, N. Ambrusevič. Aukštųjų technologijų sektorius ekonomikos internacionalizavimo sąlygomis: investiciniai fondai ir jų veikla

Sector of High Technologies in Conditions of Internationalization of Economy: Investment Funds and their Activities

A. Miškinis, E. Lukaševičiūtė. Tiesioginės užsienio investicijos: patirtis Vidurio ir Rytų Europos šalyse

Foreign Direct Investments: Experience of Central and Eastern European Countries

N. Paliulis, N. Jurkėnaitė. Elektroninė valdžia: poveikis viešajam valdymui

E-Government: Impact on Public Administration

G. Albaitytė. Iššūkiai mokesčių administravimui ekonomikos nuosmukio sąlygomis

Challenges for Tax Administration Caused by Economic Recession

VIEŠOSIOS VADYBOS IR ADMINISTRAVIMO TOBULINIMAS: PAŽANGI PATIRTIS LENKIJOJE

IMPROVEMENT OF PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION: PROGRESSIVE EXPERIENCE IN POLAND

B. Filipiak. Internal Control in Local Government Units in Poland

Vidaus kontrolė vietos valdžios institucijose Lenkijoje

M. Dylewsky. Local Government in Poland: Problems of Debt Limits

Vietos valdžia Lenkijoje: įsiskolinimo problemos

RECENZIJOS

SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND CREATION OF THE KNOWLEDGE BASED SOCIETY: THE NEW CHALLENGES AND STRATEGIC DECISIONS

DARNI PLĖTRA IR ŽINIOMIS GRINDŽIAMOS VISUOMENĖS KŪRIMAS: NAUJI IŠŠŪKLAI IR STRATEGINIAI SPRENDIMAI

Borisas MELNIKAS, Prof Dr Habil, Vilnius
Gediminas Technical University

Borisas MELNIKAS, prof. habil. dr.,
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Summary

The problems of the sustainable development and the creation of the knowledge based society as well as the knowledge economy in the European Union are described and analyzed. Exceptional attention is paid to the new forms and possibilities of economic and social development as well as technology advancement.

The main emphasis is put on the national and regional economic specialization and creation of new networks of clusters in the situation of the development of the European Union. Clusterization oriented towards the increase of efficiency of various national and regional economies is a critical precondition for successful creation of modern economy based on knowledge, both in the whole space of the European Union and particular countries. A concept of creation of regional and cross-regional clusters and their networks also known as "economic oases" is suggested. The paper explains that the development of clusters and their networks will soon become one of the core forms of economic and technological advancement in the economies based on knowledge.

Further on, the variety of clusters and their networks is defined, and the idea of clusterization generally oriented towards creation and promotion of high technologies is provided.

In addition, some typical factors of the economic and social development of the European Union are being described here, and it is subsequently proved that these factors reflect on the common context of the creation of the knowledge based economies. Comprehension of these factors allows us to consequently implement strategies of two types that could create the economies based on knowledge: first, these are the strategies oriented towards integration of the processes of economic and social development, along with the strategies oriented towards the synthesis of the results of the economic development and technology advancement of different origins.

The need for implementation of these strategies of two types mean that new types of management will have to be developed in the situation of the knowledge based economies: these patterns will be built on the ideas of integration (the patterns of this kind are designed to create new formations), along with the patterns based on the ideas of synthesis (these patterns are designed to create quantitatively new quality systems).

The use of the both patterns in the future will be critical within both the processes of clusterization and creation of other economies based on knowledge.

Further research, dedicated to the patterns mentioned above, is a promising trend directly related to the needs for sustainable development and creation of knowledge based societies as well as knowledge economies.

Santrauka

Straipsnyje aptariamos darniosios plėtros bei žiniomis grindžiamos visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo Europos Sąjungoje galimybių problemos. Išskirtinis dėmesys skiriamas naujoms ekonominės ir socialinės raidos bei technologijų pažangos formoms ir galimybėms.

Parodyta, kad pagrindas įgyvendinti darniosios plėtros idėjas, taip pat prielaida kurti žiniomis grindžiamą visuomenę bei žinių ekonomiką Europos Sąjungoje yra įvairiomis formomis plėtojama *tinklaveika* bei daugialypiai *klasterizacijos* procesai. Numatoma, kad naujo tipo visuomenė ir naujo tipo ekonomika yra formuojamos vykstant įvairiems *integracijos ir sintezės* procesams, taip pat Europos Sąjungoje kuriantis įvairiai apibrėžtinoms *bendroms erdvėms*.

Žinių ekonomika kaip žiniomis grindžiamos visuomenės *ekonominis* pagrindas turi pasižymėti tam tikrais ekonominės raidos *prioritetais*. Žinių ekonomikai Europos Sąjungoje sukurti skirtose *strategijose* pagrindinis dėmesys turi būti teikiamas tokiems *prioritetams*, kaip nacionalinių ir regioninių ekonomikų *racionalus specializavimas*, užtikrinantis *aukštą konkurencingumo lygį* tiek Europos Sąjungoje, tiek globaliose rinkose; nacionalinių, regioninių bei sektorių ekonomikų transformavimas į *makro- ar hiperklasterius* bei tokių klasterių *systemas*; *klasterių bei ekonominių „oazių“ tinklų* formavimas *visoje* Europos Sąjungos erdvėje.

Europos Sąjungos tolesnės darniosios plėtros sąlygomis turi būti įgyvendinamos nuostatos dėl to, kad *į integraciją orientuotose strategijose* būtų sprendžiamos nacionalinių, regioninių bei sektorių ekonominių sistemų modernizavimo bei konkurencingumo didinimo problemos, o *į sintezę orientuotose strategijose* būtų sprendžiamos problemos, skirtos sukurti *bendrą ir nedalomą* žiniomis grindžiamą visuomenę ir žinių ekonomiką *visoje Europos Sąjungos erdvėje*.

Tolesni moksliniai tyrimai bei praktiniai darbai darniosios plėtros srityje, taip pat darbai, skirti žiniomis grindžiamos visuomenės ir žinių ekonomikos sukūrimo Europos Sąjungoje strategijoms, yra labai perspektyvūs ir svarbūs.

Jusif SEIRANOV, Dr.,
Egmont International

Jusif SEIRANOV, dr.,
Tarptautinė korporacija "Egmont"

Summary

The issue of the article is the concerns and opportunities arising at the present stage of European Union (EU) and China cooperation. Modern relations are viewed in the historical context of European-Chinese ties and as a part of global economic system. The present scope of EU-China relations is reviewed and organizational framework is described. Benefits and concerns of EU-China cooperation are connected with compatibility and changing states of their economies, dynamics of foreign trade and investments. Sharing the understanding of EU-China ties as partnership and competition mix, author analyses competition issues in bilateral and multilateral aspects. Modern China's economy is viewed as a result of century period transition, which started with attempts of capitalist transformation and modernization, was continued as socialist transformation under Mao Zedong, and since Deng Xiaoping reforms entered the period of "reverse" transformation into state capitalism. The interaction of elements within China's modern social system and its controversies are outlined. New current opportunities and threats arising after 2008 global financial crisis are described; the focus is given to strategic directions of EU-China cooperation.

Santrauka

Straipsnyje aptariamos Europos Sąjungos (ES) ir Kinijos bendradarbiavimo grėsmės ir galimybės. Santykiai nagrinėjami atsižvelgiant į Europos ir Kinijos bendradarbiavimo istoriją bei globalios ekonomikos sistemą. Apibrėžiami ES ir Kinijos santykiai, organizacinė struktūra. ES ir Kinijos bendradarbiavimo teikiama nauda ir keliamos problemos siejamos su ekonomikos pokyčiais bei užsienio prekybos ir investicijų dinamika. ES ir Kinijos santykius prilyginant partnerystės ir konkurencijos sąjungai, konkurencija analizuojama dvišalių ir daugiašalių santykių aspektu. Kinijos ekonomika analizuojama kaip pereinamojo laikotarpio rezultatas, kuris prasidėjo kaip kapitalistinio režimo transformacija ir modernizacija, buvo tęsiama kaip Mao Dzedungo vykdoma socialistinė transformacija, o po Deno Siaopino įvykdytų reformų vėl perėjusi į valstybinį kapitalizmą. Straipsnyje analizuojama Kinijos socialinės sistemos elementų sąveika ir jos kontraversiškas. Straipsnyje taip pat aprašomos naujos galimybės ir pavojai, iškilę po 2008 m. globalios finansinės krizės, įvertinant ES ir Kinijos bendradarbiavimo strategijos kryptis.

Eugenijus CHLIVICKAS, prof. dr., Vilniaus Gedimino technikos universitetas,
Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacijos prezidentas

Neringa PETRAUSKAITĖ,
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Eugenijus CHLIVICKAS, Prof Dr,
Vilnius Gediminas Technical University,
President of the Lithuanian Public Administration
Training Association

Neringa PETRAUSKAITE,
Vilnius Gediminas Technical University

Santrauka

Sėkmingą aukštųjų technologijų plėtrą dėl išskirtinių aukštųjų technologijų savybių ir problemos kompleksiško lemia gebėjimas tinkamai panaudoti „trigubos spiralės“ sistemą. Moksliniais tyrimais įrodyta, kad taikant šį modelį skirtingose valstybėse ar regionuose aukštųjų technologijų plėtros tempai yra skirtingi, nes „trigubos spiralės“ efektyvumas tiesiogiai priklauso nuo sistemoje veikiančių elementų sąveikos pobūdžio ir jos intensyvumo. Straipsnyje analizuojami MTTP žmogiškieji ištekliai kaip vienas pagrindinių veiksmų siekiant efektyvios aukštųjų technologijų plėtros.

Išanalizavus aukštųjų technologijų plėtros „trigubos spiralės“ modelius nustatyta, kad efektyviausia aukštųjų technologijų plėtra galima taikant „trigubos spiralės“ su persidengiančiais elementais modelį, kuriam būdingas intensyvus žmogiškųjų išteklių judėjimas. Atlikus tyrimus galima teigti, kad šiuo metu nėra reikšmingos priklausomybės tarp atskirose sektoriuose dirbančių darbuotojų ir vieno iš esminių sektoriaus plėtros efektyvumo rodiklių – sektoriaus sukuriama pridėtinės vertės. Tačiau daugumoje senųjų ES šalių didesnę dalį MTTP žmogiškųjų išteklių dirba verslo įmonėse ir jos daugiau bendradarbiauja su kitais „trigubos spiralės“ elementais, todėl šiose šalyse sukuriama didesnę pridėtinę vertę aukštųjų technologijų srityje, palyginti su naujosiomis ES šalimis, kuriose vyrauja kita žmogiškųjų išteklių pasiskirstymo tarp sektorių tendencija.

Straipsnis recenzuotas

Summary

Due to the exceptional properties of higher technologies and the complexity of the issue, successful development of higher technologies depends on the ability relevantly to apply the “Triple Helix” system. Scientific research proves that the application of the above mentioned model in different countries or regions results different rates of higher technology development as the efficiency of “Triple Helix” depends directly on the character and intensity of the interaction among the elements functioning in the system. The article embraces an analysis of Scientific Research and Technology Development (SRTD) related human resources as a key factor to achieve efficient development of higher technology.

An analysis of “Triple Helix” patterns in development of higher technologies indicates that the most efficient development of higher technologies is available by using the “Triple Helix with overlapping elements” pattern characterised by intensive circulation of human resources. The performed scientific research allows to state that no significant interdependence exists between employees working in individual sectors and one of the essential indicators of sector development, i.e. the value added that a particular sector creates. Yet in the greater part of the old EU member states the majority of SRTD human resources work at business enterprises, and they co-operate more with other Triple Helix elements; therefore, the value added emerging from the sphere of higher technologies is higher in the said countries, in comparison with the new EU member states, where a different trend of inter-sector human resources distribution is dominant.

AUKŠTŪJŲ TECHNOLOGIJŲ SEKTORIUS EKONOMIKOS INTERNACIONALIZAVIMO SĄLYGOMIS:

INVESTICINIAI FONDAI IR JŲ VEIKLA

SECTOR OF HIGH TECHNOLOGIES IN CONDITIONS OF INTERNATIONALIZATION OF ECONOMY: INVESTMENT FUNDS AND THEIR ACTIVITIES

Modestas PLAKYS, Nikolaj AMBRUSEVIČ,
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Modestas PLAKYS, Nikolaj AMBRUSEVIC,
Vilnius Gediminas Technical University

Santrauka

Straipsnyje analizuojamos aukštųjų technologijų ir investicinių fondų sąsajos tarptautinėse rinkose ir Lietuvoje. Patekus inovacijų išsivystymo lygmenų analizę atsižvelgiant į atskiras šalis yra laipsniškai pereinama į inovacijų finansavimo aspektus. Daugelis ekonomistų tvirtina, kad, turint laisva rinka grįstą finansų sistemą, geriausias būdas skatinti naujas investicijas besivystančiose pramonės šakose, kai neturima pakankamos įkeičiamos turto vertės bei vyrauja nežinomybė dėl investicijų gražos, yra dalyvavimas akcijų rinkose, kurios suteikia galimybių pritraukti didelius kapitalo srautus. Vienos pagrindinių ir patraukliausių priemonių, kurios padeda investuoti pinigus į akcijų ir kitų vertybinių popierių rinkas, yra investiciniai fondai.

Investicinių fondų klasifikavimas yra gana sudėtingas procesas, kai jų porūšiai ir grupės yra sujungiamos remiantis įvairiais veiksniais. Kartu sėkmingas klasifikavimas padeda atrasti tas investicinių fondų rūšis, kurios kryptingai skiria investicijas sritims, plėtojančioms aukštąsias technologijas. Sektorinis investicinių fondų skirstymas yra plačiai paplitęs. Skiriasi įvairių autorių požiūriai ir klasifikavimo principai, tačiau technologijų sektoriai aptinkami visuose nagrinėtuose šaltiniuose ir išskiriami kaip pagrindiniai.

Tyrimo JAV akcijų rinkoje metu nustatytas technologijų ūkio sektoriaus įtakos ir plėtros stiprėjimas esant teigiamiems kainų pokyčiams pagrindinėse akcijų rinkose. Tyrimo metu padaryta prielaida, kad privataus kapitalo srautai, nukreipti į technologijų sektorių, užtikrintų ir gerokai padidintų sėkmingą technologijų bendrovių vertinimą akcijų rinkose, kai investuotojai tiesiogiai ar per investicinius fondus įsigyja technologijų sektoriaus bendrovių akcijų ir prisideda prie technologijų sektoriaus plėtros bei finansavimo galimybių.

Atlikus koreliacinės analizės tyrimą tarp investicinių fondų valdomo turto, lėšų, skiriamų inovacijų ir modernių technologijų sektoriui, ir pensijų fondų apimčių, nustatytas stiprus tiesioginės priklausomybės ryšys: kuo didesnė investicinių fondų ir pensijų fondų rinka šalyje, tuo ir bendras lėšų srautas inovacijoms ir modernioms technologijoms didesnis. Lyderės inovacijų ir technologijų srityje turi stipriai išvystytas investicinių ir pensijų fondų sistemas.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos šalyse, kuriose mažos investicinių fondų ir pensijų fondų apimtys, nėra veikiami inovacijų ir modernių technologijų sektoriaus plėtotė, todėl pateiktas pasiūlymas 15 % skirti inovacijų plėtrai.

Summary

The article analyzes connections between modern technologies and investment funds in the international markets and Lithuania. The analysis of innovation development levels in separate countries is provided along with the aspects of innovation financing. There exists the opinion in the literature of economists that the best way to attract new investments into emerging industrial sectors (including technologies) is the participation in the stock market. One of the most broadly used ways of investment into stock markets is investment funds.

The classification of the investment funds is a complex process. Groups of investment funds are classified according to different factors and conditions. Successful classification helps to identify those investment funds which single-mindedly invest in the areas that develop high technologies. Technologies sector is the most frequently met in the literature about sectors of investment funds, although authors' opinions and classification principles differ.

The research of the USA stock market sector performance showed (10 years period), that having high prices of equities of companies in modern technology sectors helps to improve the amounts of investments.

The correlation analysis of investment funds, pension funds assets and investment into innovation and modern technologies sectors was carried out. The data for mostly developed innovative countries were used. The results of the research showed, that really high correlation exists between assets in investment and pension funds and investment into innovative countries in the group of the leaders of innovations. It gives the presumption that highly developed investment funds and pension funds markets have the highest amount of investments into innovations and modern technologies.

Baltic Countries (Lithuania, Latvia and Estonia) showed the really low correlation between assets in the investment and pension funds. This means that the market could use the capital for creation, development and implementation of modern technologies. It was proposed to use at least 15 percent of the investments in the sector of modern technologies and investments.

TIESIOGINĖS UŽSIENIO INVESTICIJOS: PATIRTIS VIDURIO IR RYTŲ EUROPOS ŠALYSE

FOREIGN DIRECT INVESTMENTS: EXPERIENCE OF CENTRAL AND EASTERN EUROPEAN COUNTRIES

Algirdas MIŠKINIS, prof. dr.,
Edita LUKAŠEVIČIŪTĖ,
Vilniaus universitetas

Algirdas MISKINIS, Prof Dr,
Edita LUKASEVICIUTE
Vilnius University

Santrauka

Šio straipsnio tikslas – išsiaiškinti, kodėl vienos valstybės pritraukia daugiau TUI nei kitos ir ką šalies vyriausybė galėtų padaryti, siekdama šį atsilikimą likviduoti. TUI gali suvaidinti svarbų vaidmenį šalies ekonomikos plėtroje, ypač jei šalyje žemas taupymo mastas ir trūksta savų lėšų investicijoms daryti. Straipsnyje atskleisti užsienio investicijų motyvai ir šalies investicinės aplinkos poveikis TUI srautams. Šalys konkuruoja dėl TUI ir stengiasi pademonstruoti, kad yra idealios vietos užsienio firmai įkurti įmonę.

Autoriai lygina TUI apimtį ir dinamiką Lietuvoje, Čekijoje bei Vengrijoje ir siekia išsiaiškinti, kodėl į Lietuvą investuojama mažiau nei į kitas dvi šalis. Lietuva lyginama su Čekija ir Vengrija, nes jos yra tipinės Vidurio ir Rytų Europos valstybės ir yra užsienio investuotojams patrauklesnės. Statistika rodo, kad pagal TUI Lietuva atsilieka nuo Čekijos ir Vengrijos pagal daugelį absoliučių ir santykinų rodiklių. Čekijoje ir Vengrijoje TUI suvaidino svarbų vaidmenį kuriant naujas pažangias ūkio šakas, o Lietuvoje daugiausia investuota į tradicines vidutiniškų ir net žemųjų technologijų šakas. Mažos TUI lėmė ir Lietuvos eksporto struktūrą, kurioje labai didelę lyginamąją dalį sudaro pirminiai produktai.

Tyrimas parodė, kad TUI svarbiau ne tiek liberali, kiek stabili ir gerai reglamentuota verslo aplinka. Įvairios investicinės paskatos yra svarbus veiksnys pritraukiant TUI, be to, geografinė padėtis ir kultūrinis artumas šaliai teikia daug privalumų. Pavėlavusios ekonominės reformos Lietuvoje gali būti dar viena mažų TUI priežastimi.

Straipsnis recenzuotas

Summary

The main task of this article is to find out why some countries attract more DFI than others and what country governments should do in order to eliminate the gap. DFI can play an important role in a country's economic development especially if a country has a low saving rate and a shortage of own assets to make investments. The article reveals the motives of foreign investors and the impact of country's investment environment on DFI flows. Countries compete for DFI and seek to demonstrate that they are ideal locations for foreign company to establish an enterprise.

Authors compare DFI volumes and dynamics in Lithuania, Czech Republic and Hungary and seek to disclose why Lithuania attracts less DFI than the other two countries. Lithuania was compared to Czech Republic and Hungary, as these are typical Central and Eastern Europe countries and are more attractive for foreign investors. The statistics demonstrates that Lithuania is behind Czech Republic and Hungary according to a number of absolute and relative indicators. DFI in Czech Republic and Hungary played a great role in establishing new progressive industries whereas in Lithuania it was mostly invested in traditional medium or even low technology industries. Low DFI determined the structure of Lithuanian export where primary products are of great importance.

The analysis disclosed that DFI find a stable and well regulated business environment more important than a liberal one. Various investment incentives also play important role in attracting FDI while a geographical location and cultural proximity provide a country many advantages. The delayed economic reforms in Lithuania may be one more reason of low DFI.

ELEKTRONINĖ VALDŽIA: POVEIKIS VIEŠAJAM VALDYMUI
E-GOVERNMENT: IMPACT ON PUBLIC ADMINISTRATION

Narimantas Kazimieras PALIULIS, prof. habil. dr.,
Nelė JURKĖNAITĖ,
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Narimantas Kazimieras PALIULIS, Prof Dr Habil.,
Nele JURKENAITE,
Vilnius Gediminas Technical University

Santrauka

Pastaruoju metu didelį poveikį viešajam valdymui daro globalizacija. Žinių visuomenė reikalauja iš viešojo sektoriaus tokios pat paslaugų kokybės kaip ir versle, todėl naujos viešojo administravimo organizacijų vykdomos operacijos tampa paprastesnės, skaidresnės, dinamiškesnės, orientuotos į viešųjų paslaugų vartotoją ir lanksčiai reaguoja į nuolatinius pokyčius. Viešasis valdymas vis dažniau taiko sėkmingą bendradarbiavimo organizacijoje ir už jos ribų verslo patirtį sprendžiant valdymo problemas.

Straipsnyje nagrinėjamos viešojo valdymo tendencijos, akcentuojant e. valdžios kaip valdymo priemonės vaidmenį. Siekiant geriau atskleisti viešojo valdymo pokyčių turinį, išskirti pagrindiniai viešojo valdymo principai: valstybės funkcijų atlikimo, darnos, valdžių pasidalijimo, įstatymo viršenybės, nepiktnaudžiavimo valdžia ir objektyvumo, efektyvumo, atskaitingumo, finansinių išteklių racionalaus naudojimo, skaidrumo ir viešumo, dalyvavimo, tarnybinio bendradarbiavimo, subsidiarumo ir vieno langelio. Remiantis išskirtais viešojo valdymo principais buvo atliktas valstybės tarnautojų nuomonių tyrimas, kuris rodo e. valdžios įtaką principų įgyvendinimui Lietuvos viešajame sektoriuje.

Straipsnis recenzuotas

Summary

Recently globalization processes make a huge impact on public management. Knowledge society requires from public sector the same quality of services as are offered by business representatives. Consequently new public administration organizations harmonize operations, become simple, more transparent, dynamic, user-centered and flexible. Public sector often applies successful business experience solving management problems. E-government solutions supporting communication and co-ordination activities within public organizations and outwards become extremely important.

The paper investigates public management trends underlining importance of e-government as a management tool. In order to analyze the essence of changes in public management the main public management principles were distinguished: state functions implementation, authorities' separation, law superiority, abuse of law prohibition, impartiality, accountability, use of rational financial resources, transparency and publicity, participation, officials' collaboration, "one stop shop". The paper provides survey's results showing officials' opinions towards public management principles implementation and their impact on Lithuanian public sector.

IŠŠŪKIAI MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMUI EKONOMIKOS NUOSMUKIO SĄLYGOMIS

CHALLENGES FOR TAX ADMINISTRATION CAUSED BY ECONOMIC RECESSION

Gitana ALBAITYTĖ

Vilniaus universitetas

Gitana ALBAITYTĖ

Vilnius University

Santrauka

Neatsakinga finansų institucijų ir vyriausybių politika tapo viena svarbiausių šių dienų ekonominės krizės priežasčių. Naudojimas nepakankama finansų institucijų priežiūra arba priežiūros spragomis, neatsakinga valdančiojo personalo darbo apmokėjimo sistema (premijos etc.), daugianacionalinių įmonių ir turtingiausių visuomenės sluoksnių mokesčių vengimo strategijos ardo ir taip dėl ekonominės krizės nusilpusius valstybių finansus. Tokiomis sąlygomis valstybių mokesčių administravimo institucijoms iškyla naujų uždavinių, jiems pasiekti turi būti sukurtos naujos priemonės ar priemonių rinkiniai.

Sąžiningos mokesčių konkurencijos, savanoriško mokesčių mokėtojų bendradarbiavimo stiprinimas, keitimasis mokesčių informacija tarptautiniu mastu tampa vienais svarbiausių kiekvienos valstybės mokesčių ir mokesčių administravimo politikos strateginių uždavinių, ypač ekonomikos nuosmukio sąlygomis.

Šiame straipsnyje analizuojamos pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria mokesčių administratoriai šiandien, akcentuojama tarptautinių organizacijų veikla, kuria siekiama esminių pokyčių mokesčių ir jų administravimo politikoje, ypač ekonominės krizės sąlygomis. Tai pat apžvelgiamos JAV, Australijoje, Jungtinėje Karalystėje, Švedijoje jau taikomos strategijos ir priemonės mokesčių administravimui gerinti.

Straipsnis recenzuotas

Summary

Non-responsible policy of financial institutions and governments became one of the forces accelerating the financial turmoil. The use of inadequate monitoring of financial markets or monitoring gap, unfair managing personnel salaries system (bonuses etc.) as well as tax avoidance and evasion strategies of multinationals and richest individuals destroy state finances already weakened by the economic crisis. Under such circumstances new tasks for tax administrations arise around the world. In order to achieve the tasks mentioned above new measures or sets of measures must be created and applied.

The enforcement of fair tax competition and voluntary compliance as well as the cross-border exchange of tax information become one of the most important strategic goals for state tax and tax administration policy, especially during the economic recession.

The article analyses the main problems arising for tax administrations nowadays and emphasizes activities of international organizations aiming at changing tax and tax administration policy, especially during economic crisis. Thereby, the article presents with the analysis of the strategies and measures employed by the USA, Australia, UK, and Sweden in their attempts to enforce tax administration.

INTERNAL CONTROL IN LOCAL GOVERNMENT UNITS IN POLAND

VIDAUS KONTROLĖ VIETOS VALDŽIOS INSTITUCIJOSE LENKIJOJE

Beata FILIPIAK

Prof Dr, Szczecin University, Poland

Beata FILIPIAK, prof. dr.,
Ščecino universitetas, Lenkija

Summary

This article presents selected problems in a range of functioning of internal control in the Polish local government units. The author presents not only the outline of compulsory procedures in running internal control in Polish local government units, but also points out the results of empirical research in a range of functioning of given procedures. Considerations are concluded with definition of a range of internal control's changes, formulated on the basis of respondents' indications, as well as critical analysis of valid internal control procedures.

Santrauka

Straipsnyje aptariamos Lenkijos vietos valdžios institucijų vidaus kontrolės funkcionavimo problemos. Autorė ne tik aprašo privalomasias Lenkijos vietos valdžios institucijų vidaus kontrolės vykdymo procedūras, bet ir pateikia empirinio tyrimo išvadas dėl privalomųjų procedūrų taikymo galimybių. Pasinaudojant respondentų atsakymais bei atlikta kritiška galiojančių vidaus kontrolės procedūrų analize pateikiamas pagrįstas vidaus kontrolės pokyčių apibendrinimas.

LOCAL GOVERNMENT IN POLAND: PROBLEMS OF DEBT LIMITS

VIETOS VALDŽIA LENKIJOJE: ĮSISKOLINIMO PROBLEMOS

Marek DYLEWSKI, Prof Dr,
Poznan School of Banking, Poland

Marek DYLEWSKI, prof. dr.,
Ščecino universitetas, Lenkija

Summary

At the present stage of development local government units have qualifications and competences to use debt instruments. It makes possible consumption's acceleration of defined public services. It results from the fact that despite the lack of suitable financial resources in a current period through the use of debt instruments it is possible to bear bigger expenditures than the amount of collected budget income. In this article questions touched upon are concentrated on limit problems, to which these activities should be accepted and not only from the point of view of the law and constitution, but also from the point of view of responsibility for the future generations for activities made at present. On the basis of present debt limits' analysis of local government units, which were the base of the answer to the question, what it should direct in defining legal debt borders of local government units and what criteria of evaluation should be taken into consideration when defining maximum debt limits, was carried out.

Santrauka

Šiuo metu vietos valdžios institucijos turi pakankamai kvalifikacijos ir kompetencijų taikyti įvairius skolos instrumentus, kurie leidžia pagerinti viešųjų paslaugų teikimo galimybes. Nepaisant finansinių išteklių trūkumo, naudojant skolos instrumentus vietos valdžios institucijose įmanomos didesnes išlaidos nei surenkamos biudžeto pajamos. Straipsnyje nagrinėjamos konkrečios problemos, kurių sprendimui turėtų būti naudojami skolos instrumentai. Tema analizuojama ne tik teisiniu, bet ir atsakomybės atėities kartoms už dabartinius sprendimus požiūriu. Atlikus vietos valdžios institucijų įsiskolinimo ribų analizę, buvo ieškoma atsakymo į klausimą, kokio teisinio reglamentavimo reikėtų nustatant vietos valdžios institucijų skolinimosi galimybes ir kokius vertinimo kriterijus reikėtų taikyti numatant maksimalias įsiskolinimo ribas.